

Негіна В.Р., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,
м. Дніпро, Україна
Науковий керівник: Юзікова Н.С., д.ю.н., професор

ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ: МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ РІВНІ

Більшість країн світу, в тому числі Україна, торгівлю людьми відносять до першочергових з проблем, яка потребує постійної уваги. У структурі сучасної злочинності, торгівля людьми займає значне місце, яка стає більш поширеною з розвитком глобалізаційних процесів. Для протидії торгівлі людьми створюються спеціальні підрозділи по боротьбі з торгівлею людьми. Особливе місце посідає правове регулювання цього питання. 15 листопада 2000 року резолюцією Генеральної Асамблеї ООН було прийнято «Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності». Верховна Рада України ратифікувала Протокол 4 лютого 2004 року. Відповідно до статті 3 цього Протоколу торгівля людьми – здійснення з метою експлуатації вербування, перевезення, передачі, приховування або одержання людей шляхом загрози силою або її застосування, або інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою або уразливістю положення, або шляхом підкупу, у вигляді платежів або вигод, для одержання згоди особи, яка контролює іншу особу. Експлуатація включає, як мінімум, експлуатацію проституції інших осіб або інші форми сексуальної експлуатації, примусову працю або послуги, рабство або звичаї, подібні з рабством, підневільний стан або вилучення органів.

Торгівля людьми включає наступні ознаки: вербування, перевезення, передачу, приховування, залучення до злочинної організації, продаж, примус до заняття проституцією, трансплантацію чи насильницьке донорство, примусову працю, усиновлення (удочеріння) у комерційних цілях, використання в порнобізнесі, рабство і ситуації подібні до рабства, використання у військових конфліктах, використання погроз, шантажу та насильства.

У 2020 році Міністерство соціальної політики України встановило статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, 136 громадянам, з них 65 осіб були експлуатовані всередині країни (використання у збройних конфліктах). Також за видами експлуатації 52 особи постраждало від трудової експлуатації, 5 осіб – від сексуальної, 4 особи залучено до

жебраківання та 10 осіб втягнуто в злочинну діяльність. З 01.06.2021 року статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, встановлює Національна соціальна сервісна служба України. За 2021 рік (станом на 25.11.2021) встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, 47 громадянам, з яких 11 жінок, 36 чоловіків, 1 дитина. Найбільше осіб постраждало від трудової експлуатації. Основними країнами призначення є Україна та Російська Федерація.

Важливе значення у протидії злочинам, пов'язаним з торгівлею людьми мають міжнародні правоохоронні та поліцейські організації, зокрема Інтерпол. Правова база, технічне оснащення та координація міжнародного поліцейського співробітництва в рамках Інтерполу, дають можливість ефективніше протистояти цьому виду злочинності.

У 1993 році Україна стала повноправним членом Міжнародної організації кримінальної поліції, створивши Національне центральне бюро Інтерполу. У 2020 році було затверджено «Інструкцію про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол». Створене Укрбюро у своїй діяльності керується Конституцією України, законодавчими актами України щодо боротьби із злочинністю, міжнародними договорами України, Статутом та іншими нормативними документами Інтерполу, нормативними актами МВС. Сприяє взаємодії правоохоронних органів нашої держави з Генеральним секретаріатом Інтерполу та відповідними національними бюро країн-членів Організації.

Національне центральне бюро забезпечує: оцінку рівня поширення в Україні злочинності, що має транснаціональний характер, і злочинної діяльності громадян України за кордоном; обмін науково-технічною та іншою інформацією з питань боротьби зі злочинністю. До основних функцій Укрбюро Інтерполу можна віднести: забезпечення міжнародного співробітництва у питаннях розкриття і попередження злочинів; організацію документообігу; інформаційно-технічне забезпечення; управлінсько-організаційна робота.

Реалізація зазначених функцій в значній мірі полегшує виконання завдань із протидії торгівлі людьми, допомагає у налагодженні співпраці з іноземними правоохоронними органами щодо розслідування діяльності організованих груп і злочинних організацій, причетних до торгівлі людьми.

Література

1. Мінсоцполітики затверджено уніфіковану форму ведення обліку осіб, які постраждали від торгівлі людьми. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/21048.html>.

2. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол: наказ Міністерства внутрішніх

справ України від 17 серп. 2000 р. № 613/380/93/228/414/510/2801/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20#Text>.

3. Про Національне центральне бюро Інтерполу: постанова Кабінету Міністрів України від 25 бер. 1993 р. № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF#Text>.

4. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй, проти транснаціональної організованої злочинності: резолюція 55/25 Генеральної Асамблеї від 15 лист. 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791#Text.

УДК 343.9(043.2)

Олексюк О.В., здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Александрова М.В., старший викладач

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

На сьогодні кримінальна відповідальність настає з шістнадцяти років. Це зазначає стаття 22 Кримінального кодексу України [1]. Слід зазначити, що і малолітні особи з 14 років підлягають кримінальному покаранню. Так, частина 2 статті 22 КК України передбачає перелік злочинів, за які настає відповідальність з 14 років, а саме: умисне вбивство (статті 115-117), хуліганство, диверсія, терористичний акт, жорстке поводження з тваринами та інше.

Щодо випадків позбавлення волі неповнолітніх, то вони можуть бути у таких випадках, як нетяжкий злочин, за тяжкий злочин, за особливо тяжкий злочин та за особливо тяжкий злочин, поєднаний з умисним позбавленням життя людини. Строки, які можуть бути призначені до осіб до 18 років, передбачені у частині 3 статті 102 КК України.

Стаття 105 КК України передбачає, що неповнолітній, який вчинив злочин невеликої або середньої тяжкості, може бути звільнений судом від покарання, якщо буде визнано, що внаслідок щирого розкаяння та подальшої бездоганної поведінки він на момент постановлення вироку не потребує застосування покарання.

Також, до засудженого у віці до 18 років може бути застосоване умовно-дострокове звільнення від відбування покарання за сумлінну поведінку та ставлення до праці. У частині 3 статті 107 КК України перелічені умови, за які може бути застосоване умовно-дострокове звільнення від відбування покарання неповнолітнім.

До неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні злочину, судом